

“Говорить Ровно!” Якого дня і місяця зазвучали ці слова, достеменно невідомо, але приблизно в кінці 1939 року. Ніякі початкові документи радіоорганізації чи текстові матеріали її передач натеper не виявлені. І звідки говорило Ровно із самого свого спочатку – також невідомо, а от що після 1944 року з будинку нинішньої вулиці 16 Липня, 49/51 – це так. Знову ж точної дати немає, та, зрештою, суть не в ній, а в тому, що означений будинок став першим “помешканням” дуже важливої крайової суспільно-політичної інституції й унікального осередку культури. Зберігся він зовні у такому ж вигляді, який мав після спорудження наприкінці 20-х років минулого століття.

Вулицю перейменовували не раз, тому що одна із центральних і чи не найбільш, на погляд того часу, показна, бо на жодній іншій у Рівному не було і немає так багато шляхетної натовді, а нині імпозантної ретрочастини граду.

Чому звільнили для радіо (редакції і технічної служби з можливістю прямого проводового й ефірного виходу у світ) другий поверх саме цього житлового будинку, також не знати. Може, що – центр міста, а через вулицю навпроти знайшлося місце й для радіовузла. Невдовзі віддали радіомовленню і перший поверх. Керівник сидів на другому. За його спиною в закапелку, у схожих на який тепер споживають каву, наприкінці дня працювали цензори, читали тексти передач на сьогодні й завтра і давали свій дозвіл штампом на обкладинці, без чого жодне слово не могло піти в ефір.

І все ж, крім потужної партійної пропаганди, радіо відображало й автентичне народне життя, особливо мистецьку творчість. Нема сумніву в тім, чи хтось колись іще запише стільки місцевої музики, зокрема, співу, скільки зафіксувало і зберегло її обласне радіо, починаючи створення художньої фонотеки з невеличкої студії в тому ж будинку 49/51.

Із нього кожного дня звучали голоси не тільки простих людей, героїв, лауреатів, депутатів та інших відомих людей (багато таких записів збережено в державному архіві), а також естрадних знаменитостей таких, як Радміла Караклаїч, Лев Лещенко, Алла

Пугачова. Прикметно, що її рання творчість пов'язана з нашим краєм. А річ у тім, що при "Веселых ребятах" разом із майбутньою прямою працював рівнянин, композитор Валерій Лозовий, який написав для неї пісню "Лодочка плывет". Отож вона уперше завітала до нашого місцевого ефіру саме із цим твором, фонограму якого приніс автор музики.

У попереднім абзаці є не перекладені навмисне слова. Таке у тодішній ефір іти не могло. В сімдесяті роки, до цього слова, по Українському радіо матеріалів із фрагментами російської взагалі звучало дуже мало, лише, як говорив, у прямому розумінні, Іванов чи Сидоров та й то, коли він – робітник. Хто так постановляв – для патріота загадка, віриться, що не цека.

У цьому будинку готували матеріали, які звучали в один і той же час на території від Риги до Владивостока, від Мурманська і до Севастополя. Дивовижний, як на сьогодні, і неповторний феномен.

У ті ж сімдесяті та й у вісімдесяті штат становив 25 осіб, серед яких – 10 журналістів. Обсяг мовлення – 1,3 години на добу. Найдешевшу інформацію за тогочасним курсом оцінювали трьома доларами (кілограмом м'яса), а середній журналіст одержував, коли б гривнями, девять-десять тисяч.

"Ровно" говорило із цього будинку до квітня 1983-го, відколи базу радіо перемістили вже у цілком профільну споруду, що на вулиці Котляревського, 20А. Назавжди ж стара назва міста перестала звучати з динаміків і приймачів після 11 червня 1991 р. – дати ухвали Президії ВР УРСР про приведення назв його і області до українського правопису.

"Батьківську хату" обласного публічного речника погрожували прибрати, але найближчим часом цього, вочевидь, не станеться, оскільки недавно будинок перекрили та поміняли вікна і вхідні двері, проте не підмалювали, хоч і міститься в ньому дуже затребуване міське управління. Висунута історично-логічна ідея встановити на ньому скрижаль із заслуженим написом. Стоїть на невеличкому просторі якомсь самотньо, у глибокій мовби зажурі. І хтозна, може, ще й – "у білих сльозах" від "ненависної безмовності", як чуємо у багато-багато разів переданої ним на замовлення пісні Сальваторе Адамо "Падає сніг", що, може, і в цю ось часину так само сумно і безмовно на нього осідає.